

Universitätsbibliothek Paderborn

**R. P. Richardi Arsdekin Soc. Jesu Sac. Theol. Professoris
Theologia Tripartita Universa**

Complectens nunc Bibliothecam perfectam Viri Ecclesiastici, ordine
sequenti

Controversiae Heterodoxae Ac Scholasticae - Cum speciali Notitia rerum
Modernarum, & Chronologia totius Monarchiae Sacrae, & Saecularis,
Pontificum, Conciliorum &c. Haeresum omnium, ac Propositionum
damnatarum Mundi Sex Aetatum ...

Archdekin, Richard

Dilingae, 1687

Annotatio particularis ad sectam Anglicanam, aliasque modernas.

urn:nbn:de:hbz:466:1-38447

Art. V. Sectarum singularum Dogmata Particularia.

101

tem, sed tantum actualem. Et hanc non sufficere ad servandum totam legem Decalogi: ac per eam tolli usum liberi arbitrii.

Deum esse auctorem peccati; & homines ad peccata impellere.

De Baptismo infantium docet, Omnes filios fideliū nasci sanctos, & ut salvantur Baptismo non indigere. Infidelium verò filii Baptismum non professe: filios denique illegitimos ad Baptismum non admittendos.

De Sacramento Eucharistiae, Calvinus cum suis, negat Corpus & Sanguinem Christi verè & realiter esse præsentem in Eucharistia, sed tantum figurativè: quod est omnino contra Lutherum & Lutheranos, quorum dogmata propria, ut dixi, reperiuntur in hujus Tractatus fine expressa prout ab initio damnata fuerunt.

Heresis Anglicana Protestantum, Puritanorum, Independentium.

Protestantes in Anglia Religionem sibi fabricarunt à cæteris protestantibus Germania in multis diversam, uti supra cap. 2. ostendi eos nec quidem in articulis fundamentalibus per omnia convenire. Est autem Secta protestantum confusa ex variis dogmatibus partim Lutheri, partim Calvini, quibus & alia sunt ad juncta dogmata, ritusque ab utroque diversi. Nam primò, protestantes Regem statuant esse Caput supremum Ecclesie Anglicanae. 2. Admittunt Ecclesiam debere confari ex Archiepiscopis, Episcopis, Decanis, aliisque gradibus Ecclesiastica hierarchia. 3. Varios recipiunt Catholicorum antiquos ritus, altaria, cereos, supercilicia; non tamen realem Christi præsentiam in cœna Eucharistica. Estque hæc in Anglia Religio Regis, & Aule, cui per varias Leges conantur reliquas Sectas conformare.

Puritani è contra sunt rigidi Calvinisti, nec nisi purum Dei verbum juxta Calvini placita se admittente profitentur. Hi in negando Regis primatu: in excludendis gradibus Hierarchia Ecclesiastica: in eliminandis omnibus Ecclesiæ Romanæ ritibus, Protestantibus è diametro opponuntur. Qui & alio nomine *Presbyteriani* nuncupantur: eo quod velint Ecclesiam suam, exclusis Episcopis ac Ministris, à solis Senioribus laicis administrari.

Independentes, qui maximè Cromwelli tempore emerserunt, in hoc Puritanis ac Protestantibus adversantur, Quod neque Reges, neque Episcopos, neque Seniores ad Ecclesiæ Regimen admittant. Sed velint quemlibet sibi Ministrum esse: ac quemvis sine ulla persona ac sexus distinctione esse legitimum verbi Dei praecomeni, idque quovis loco, ac tempore, dum sentit le Spiritu Sancto ad prædicandum Dei verbum impelli. Ac proinde templa, altaria, pulpita, rem frustraneam, & è medio collendam existimant. Pro sua verò Secta defensione contra reliquos Sectarios hoc argumentum validè intorquent: Vobis omnibus licuit Ecclesia Romana antiquos ritus ac Ceremonias omnes revertere ac reformare, quibus centenis annis ante vos usus fuerat. Ergo nobis multò magis licebit vestros Ritus, Ecclesias, ac Ceremonias abolere, quæ tantum de novo emerserunt, neque parent eum Ecclesia Romana autoritatem, aut antiquitatem obtinuerunt. Vide-

ant quæso Protestantes & Puritani, nisi à tuo errore recedant, quo pacto ab hoc Independentium argumento se se expiant.

Annotatio particularis ad Sectam Anglicanam, aliasque modernas.

Vox una & doctrina communis Sectariorum hujus temporis hæc est: Ecclesiam Romanam à vera fide defecisse, & in gravissimos errores prolapsam per mille ducentos annos. Et hanc esse causam cur Clerus & populus Anglie, Hollandie, & Germanie ex parte non modica, Ecclesiam Romanam deferuerit, & oppugnare coepit. Atqui non hanc, sed longè aliam ab eadeficiendi Causam fuisse, ipsa defectionis primordia luce meridiana clarius demonstrant.

Primo, in Clero & populo Anglie, integris illis milie & ducentis annis viguit, floruit, triumphavit Religio Romana, cum summa Cleri, Populi, Principum veneratione. Nullus horum eam incusavit, nullus redarguit, nullus totis viribus non defendit. Invadit subito Henricum octavum Anglie Regem libido iniqua repudiandi conjugem legitimam, & ducendi Bolenam pellit. Obstat vehementer Pontifex Romanus Regis libidini, & anathematis pœnas intentat. Has ut Rex fugiat, & Bolenam retineat, Pontificis jugum excutit, Ecclesiæ Romana hostesadvocat, opima illius spolia suis affecclis in prædam exponit. Res mira! per tot secula toto Regno Fides Romana ut sancta & salutifera, & sine ruga colitur, & defenditur: nullus eam tot Praetorum erroris in fide accusavit, nullus lapsam & prostratam advertit. Et ecce subito, ut primum, ob Bolenam, Romana Ecclesiæ Rex adveratur, & ejus prædia in præmium proponit, mox toro Regno proclamatur illa à fide pridem devia, erroribus deformata, vitiis prostrata, nova Babylon: hæc scilicet omnia tot seculis Clerum, populumque universum latuerunt, donec Regis offensum exemplum, gratia ac præmia, populo universo ad detegendos Ecclesiæ errores subito oculos aperuerunt. Ex quibus cuiilibet evidenterissimum est, non Ecclesiæ Romana errores, sed Regis libidinem defectionis causam Anglie præbuisse.

Ad Belgium si pergamus, simili prorsus modo, & causa hæretis Batavica exordium sumpit, nisi quod in Anglia, Regis in Pontificem, in Belgio, Principis in Hispanos offendit, defectionis & hæresis causam ministravit. Notior hæc res est in recenti hominum memoria, & historiis, quam ut hic exponi debeat.

In Germania, primam hæresis Lutheranæ causam & originem fuisse gravem Lutheri iram & offenditionem in Pontificem Romanum, quod in predicatione solenni Indulgentiarum Apostolicarum, æmulis assumptis, ipse neglectus & exclusus fuerit. Placuerunt ipsi Indulgentiae, quas prædicare amiebat, placuit fides Ecclesiæ Romanae, quam semper haerens tenuit, & publicè prædicavit: displicuit sua Personæ contemptus, qui illum in furas egit. Illum ut vindicaret, tum demum omnia in Pontificem & Ecclesiam probra excogitanda, & evomenda fuerunt.

Hæc quisquis singula maturè expenderit priorum Defectionum modernus Sectator, fieri non potest quia evidenter perspiciat, causam suæ separatio-

nis

Isde
Kin

Theo.
logia

nis ab Ecclesia Romana, non esse hujus Errores, sed priorum, quos ostendi, Libidinem, iram, aut ambitionem.

Hæc, moderne Sectator, sunt quæ te cum illis ab Ecclesia separarunt, hæc sunt propter quæ illi errores tot scaculsi ignotos pro separationis sua larva, Ecclesia affinxerunt. Hujus evidenter seria consideratio plures salutis sue studiosos adegit, ut ad Ecclesiam grænum mature redirent, quod & tu, nisi perire malis, facias necesse est.

Secta nova, Tremblantium dicta.

Non ita pridem anno Christi 1655, originem fumpsit in Anglia, nova Secta, Tremblantes dicti, qui cœperunt Londini, quasi astro quadam perciti, in compitis, ac trivis comparere solo inducio tecti, cætera nudi. Hi miras visiones, suaque somnia tanquam revelationes divinas populo referabant, ac velut concessionabundi & divino Spiritu agitati monebant oportere *in timore & tremore salutem operari*, atque hinc illud Tremblantium nomen accepere. Horum aliqui comprehensi sunt & flagellis casati, quorum præcipuus erat Jacobus Noñoi, qui deferta militia, in qua sub Fairfax agebat castorum metatorem, his Fanaticis se ducem præbuit. Et quamvis publicè stigmata inflitus, lingua etiam carenti ferro perforata, & ergastulo demum inclusus fuerit; nihil tamen de sua infânia remisit. Pergitque etiamnam hæc malefana rabies per varias Anglia provincias multorum animos occupare.

Docet hæc Secta primò, Scripturas tam veteris, quam novi Testamenti nequaquam esse Dei verbum.

Secundò, In Scripturis non contineri veram lucem, que homines ad salutem adducere debent.

Tertiò, Omnes omnino homines hac verâ ac falutari luce instructos esse, si ut necessarium non sit ad eam docendam Ministros aut præcones ullos designari.

Quartò, Homines non justificari per fidem in Christum, sed per opera.

Quintò, Pro hominibus corporibus post mortem, neque constitutum esse cælum, neque infernum, in quo vitam agant immortalem.

Denique corpora nostra, postquam mortua & sepulta fuerint, nunquam amplius ad vitam redditura. En qualia hæc etiamnum monstra parturiat: quæ facile refelluntur ex iis quæ de Spiritu privato, aliisque fidei articulis supra tradidimus tract. I. cap. 6. &c.

Secta Anabaptistarum, & Menno-nistarum.

Menno in Frisia non contentus amplecti dogmata Anabaptistarum propria, se novæ Sectæ ducem constituit, habetque per Hollandiam, Frisiameque aëclesias complures, qui à Menno passim Mennistæ nuncupantur.

Iraque præter errores illis cum Anabaptistis communes, de pueris non Baptizandis; de peccato originali non admittendo; de repudiando inter Christianos Magistratu politico; de Juramento, ac de Bello inter Christianos semper illico; de animabus iustorum in cælum non recipiendis ante extremum judicium.

Menistæ insuper male sentiunt de mysterio SS. Trinitatis, & distinctione trium Personarum,

quibus dicunt in verbo Dei nullum fundamentum assignari, cum nomen Trinitatis, aut Personæ divinae nullibi in Scripturis reperiatur, ideoque videtur ad Arianismum declinare. Sed hi breviter interrogandi, An credant Scripturam Flandricam, esse purum verbum Dei? Credunt mordicus. Et tamen nomen Scripturæ Flandricæ nupiam in verbo Dei scripto reperitur: neque dicitur hæc cum hebreo originali per omnia convenire.

Mysterium autem Trinitatis, & tres Personæ, eti non istis terminis, satis tamen re ipsâ exprimitur in Scripturis, ut in epist. Joan. c. 5. v. 7. *Tres sunt qui testimoniū dant in Cœlo. Pater, Verbum, & Spiritus Sanctus, & hi tres unum sunt, & sepius alibi.*

II. Docent Mennista Christum de corpore Virginis Mariæ nihil accepisse, sed tantum per illius Corpus transiisse, sicut lux vitrum pertransit: ideoque dici Joannis primo, *Eras lux vera*; unde consequens esset, Christum non fuisse verum hominem.

Sed contra hunc errorem clara est Scriptura ad Galat. 4. ver. 4. *Misit Deus filium suum, factum ex muliere.* Et ad Romanos 1. ver. 3. de Christo pronunciat Apostolus. *Qui factus est ei ex semine David secundum carnem.* Non dicitur lux facta ex vitro: neque Jonas factus ex ventre ceti dum Corpus illud nihil afflumendo transferat.

III. Docent orandum non esse publicè, neque voce altiori: adeo ut dum mensa orationem præmitunt moris sit vultum pileo, aliove modo obtegere. Quis scriptum est Matth. 6. ver. 6. *Tu autem cum oraveris intra in cubiculum tuum, & clauso oculo ora patrem tuum in abscondito.*

At cur non dicunt, illis etiam interdictum esse in templo, aut mensa, aut alibi quam in cubiculo orare? Hi sanè novi Doctores non dubitarent S. Stephanum; & cum eo morem primæ Ecclesiæ è suo cœtu eliminare, qui Alter. 7. ver. 59. non in cubiculo, non in abscondito, sed in publico supplici loco orasse memoratur: Potis autem genibus clamavit vox magnâ dicens; Domine ne statuas illis hoc peccatum.

IV. Arbitrantur homini verè Christiano piaculum esse crines longiores alere, aut collaria, aliumve vestis ornatum admittere: ipsi proinde in externa specie, vestitu, & verbis singularem modeliam sectantur. Et quoad crines quidem prolixiores, doctrinam suam probant ex Apostolo 1. ad Corinth. 9. ver. 14. *Vir quidem si comam nutriat, ignoramus est illi.*

At videant ne Christum, & Apostolos, ac plures Sanctos hoc piaculo involvant, ac reformatos velint. An non 1. Reg. 1. v. 11. Samuel, ceterique Nazarení comam alere jubentur? an hunc morem sequi non debui ipse Christus, qui Matthæi cap. 2. ver. 23. Nazareus appellatur. Quoad vestitus ornatum, laudatur quidem S. Joannes Baptista Matth. 11. quod spretæ vestitus elegantia cultum asperum & pilosum affumperit, laudantur plures alii in Catholicorum canobis qui Baptista exemplum fecuti, rudi lacerna, & cilicio corpus domant. At nulli haçenus in cœtu Mennistarum hanc laudem adscribi cognovimus. Satis notum est quam exquisitus artibus cutem suam curare consueverint. Sed hæc sunt Novatorum artes non nova, ut colliges ex iis quæ tradidimus supra tract. 2. post cap. 10. de genio fallaci Novatorum cavendo.

Heresis